

รายวิชาคณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค16101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ความจุของรูปเรขาคณิตสามมิติ
ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

ครูผู้สอน ครูทรงพล ลิ่มทรงธรรม

ความจุของรูปเรขาคณิตสามมิติ
ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

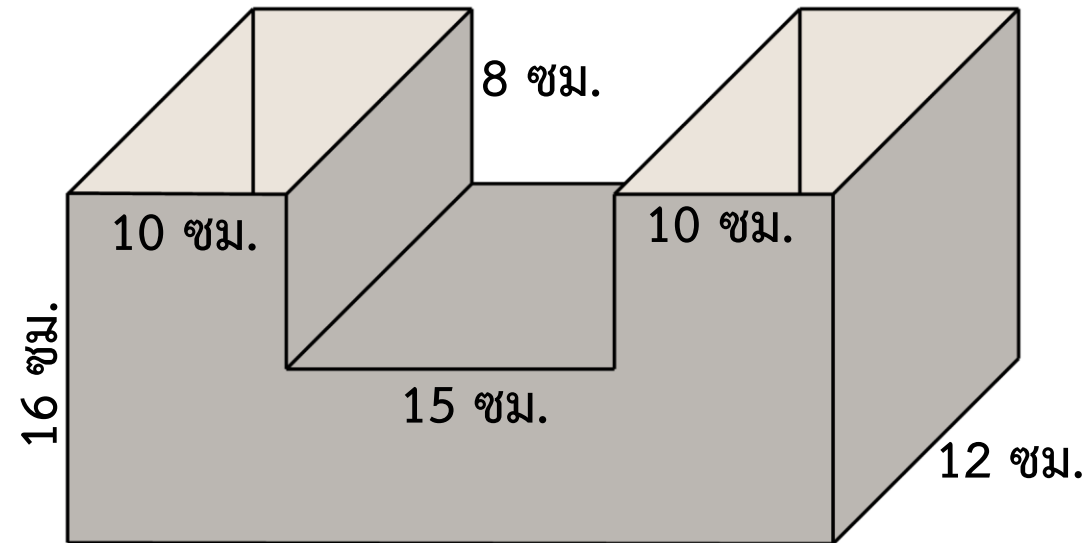
จุดประสงค์การเรียนรู้

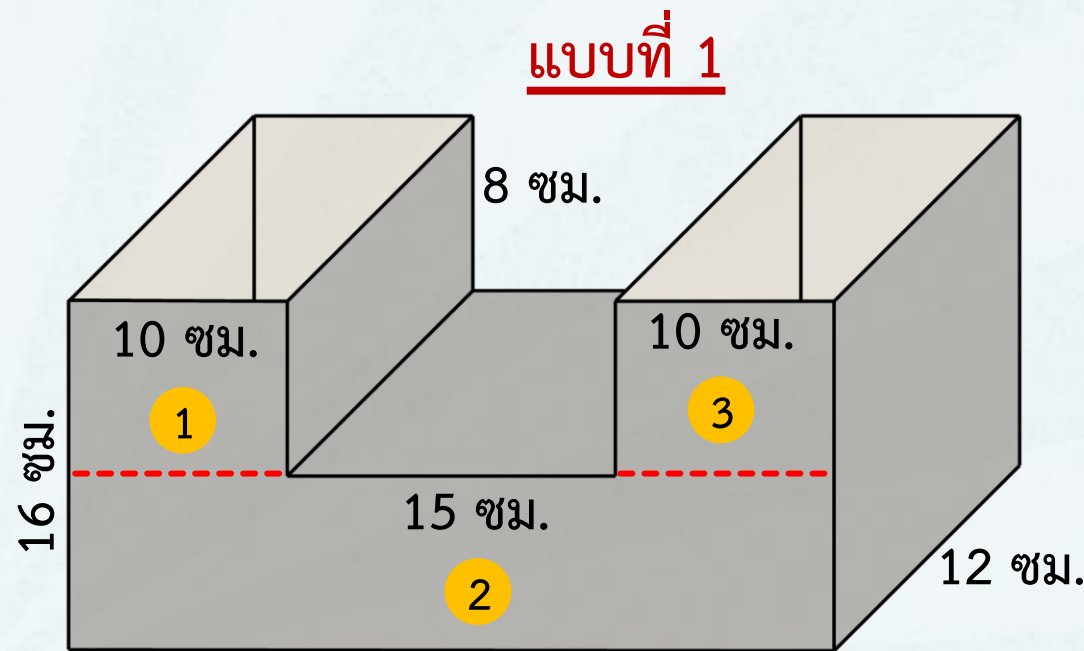
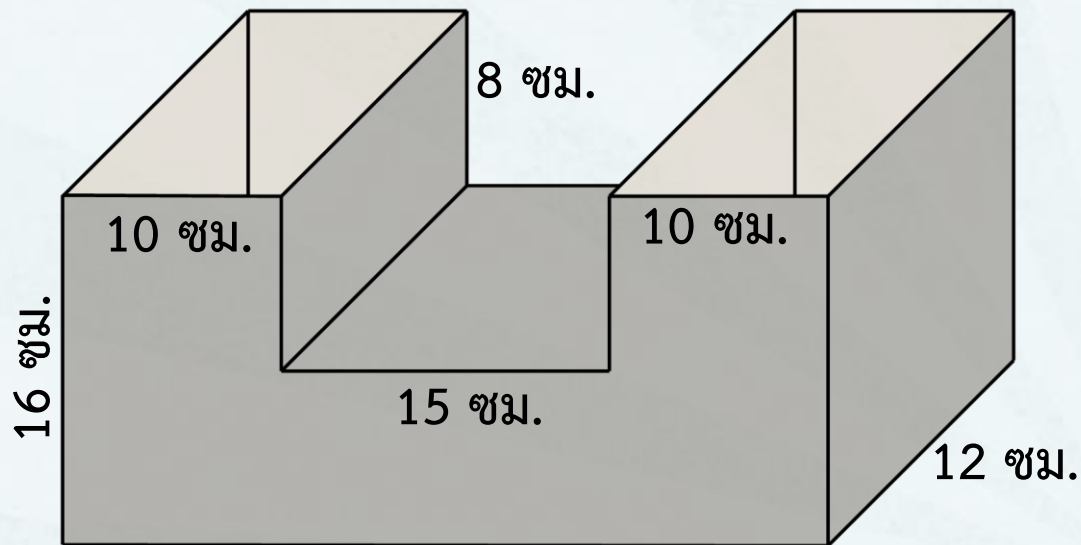

หาความจุกของรูปเรขาคณิตสามมิติ
ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากได้

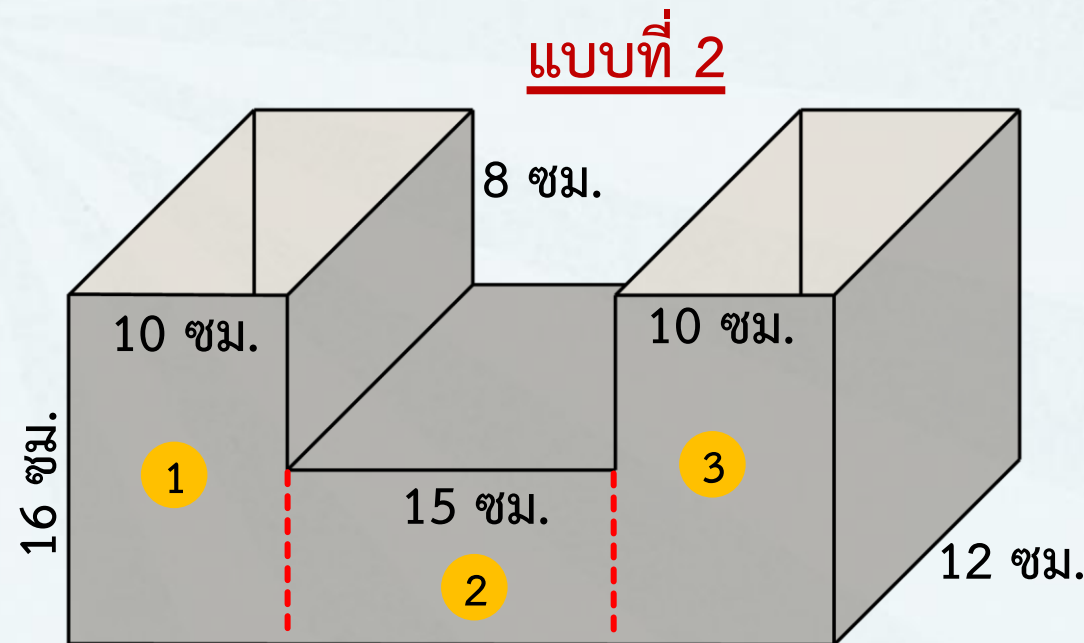
หาความจุของรูปเรขาคณิตสามมิตินี้ได้อย่างไร

แบ่งให้เป็นทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

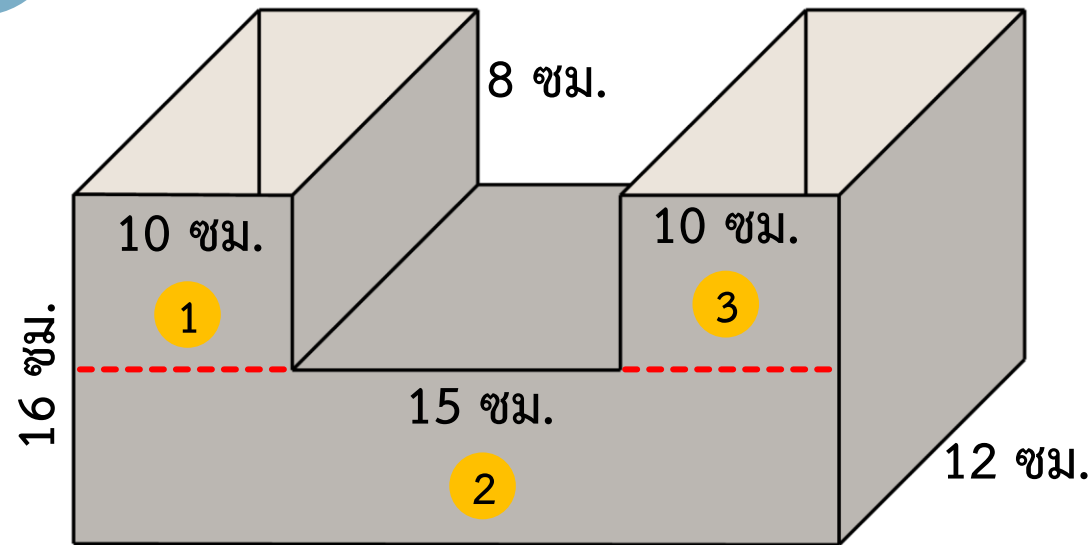
จากนั้นหาความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
แต่ละส่วน แล้วนำมารวมกัน

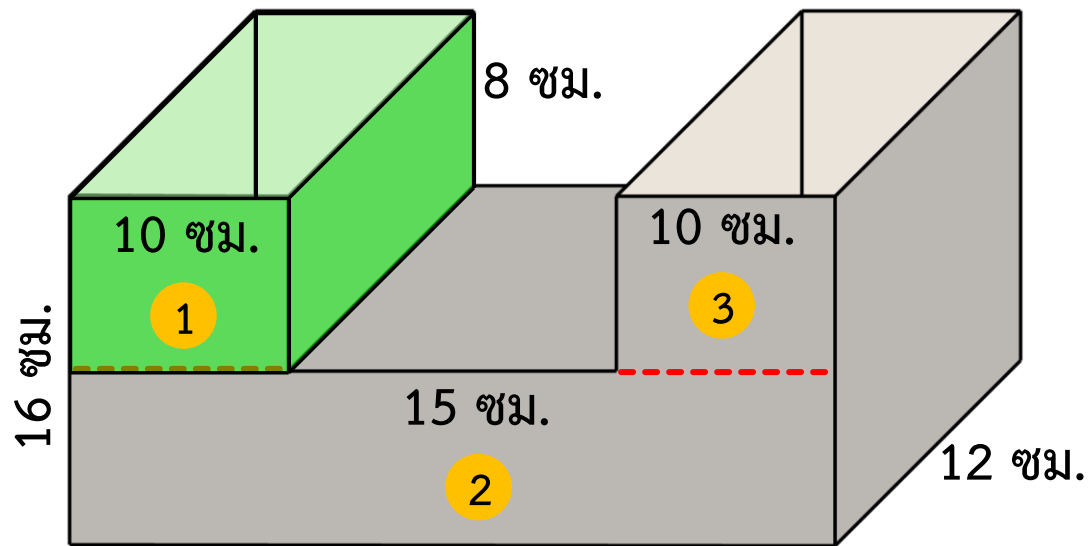

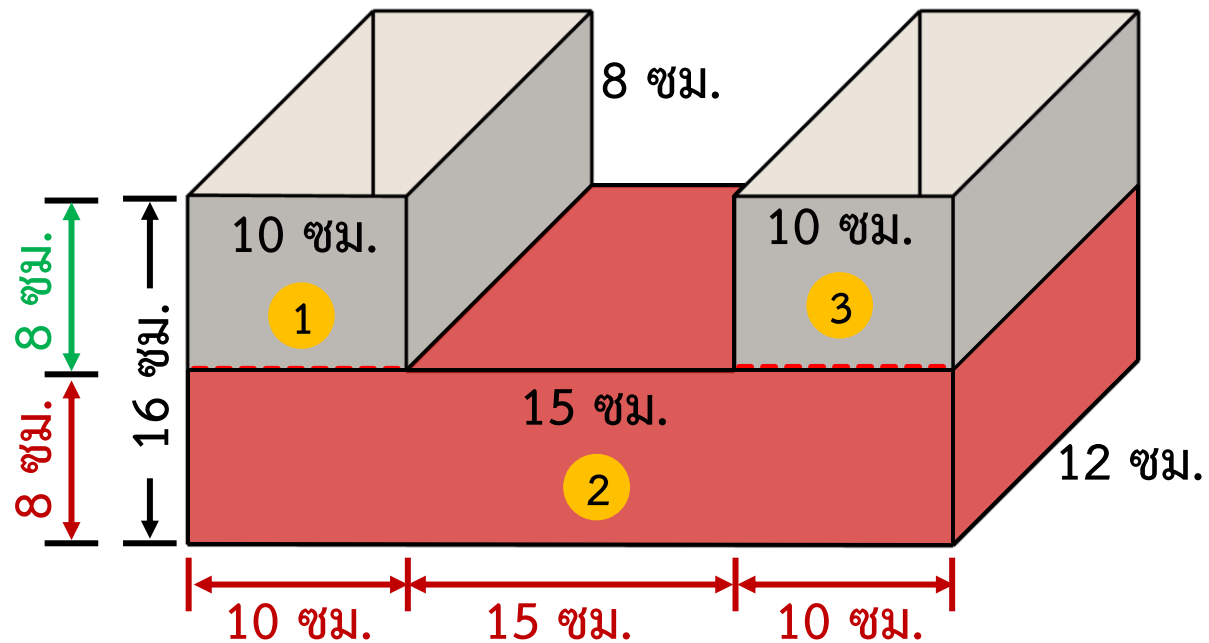
แบบที่ 1

วิธีทำ ความจุของรูปเรขาคณิตสามมิติ = ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ①
+ ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ②
+ ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ③

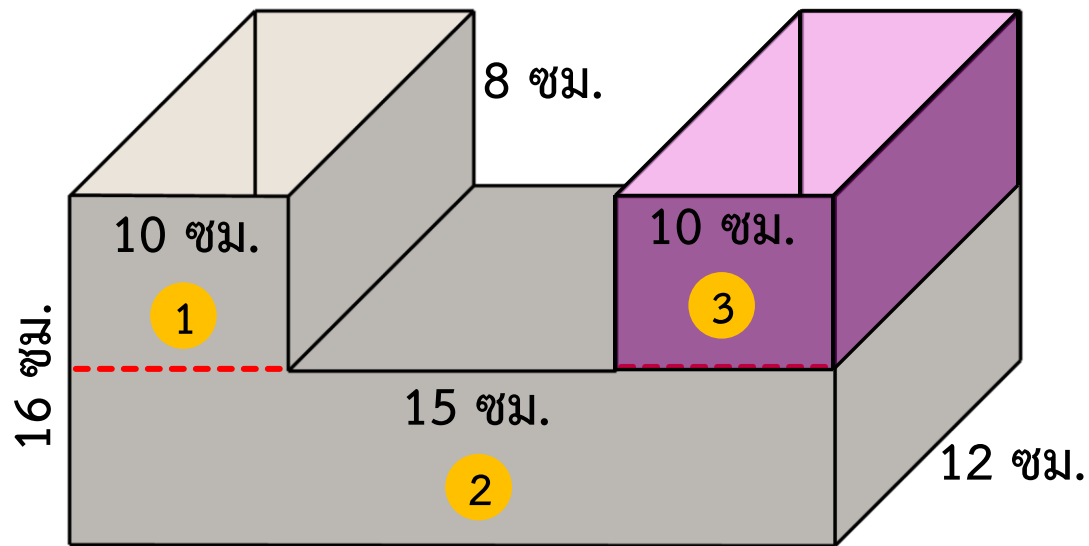

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ① มีความกว้างภายใน 10 เซนติเมตร
ความยาวภายใน 12 เซนติเมตร และความสูงภายใน 8 เซนติเมตร

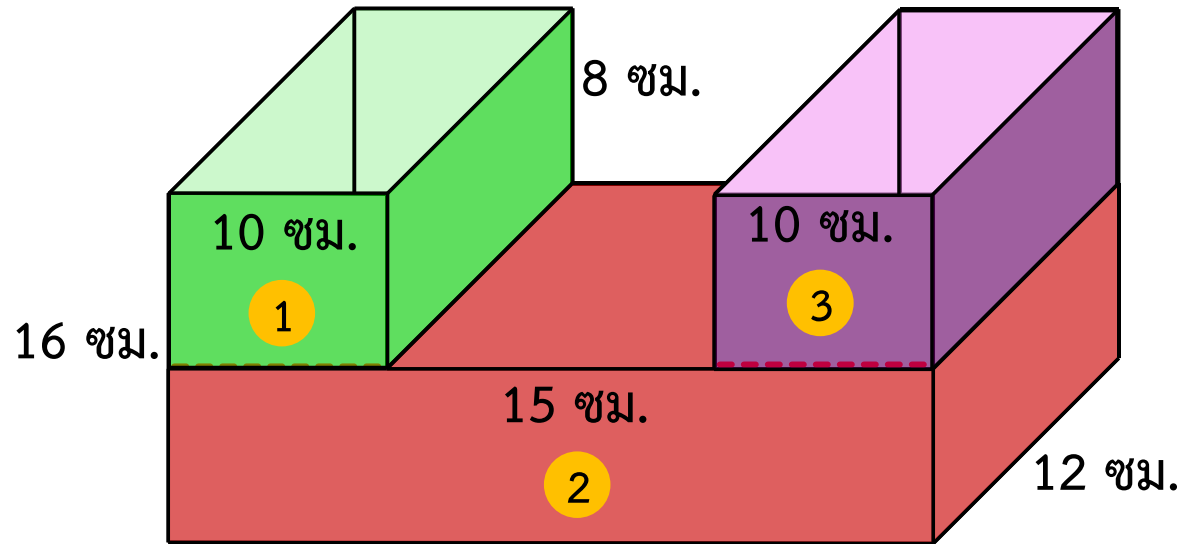

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ② มีความกว้างภายใน 12 เซนติเมตร
ความยาวภายใน $10 + 15 + 10 = 35$ เซนติเมตร
และความสูงภายใน 8 เซนติเมตร

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ③ มีความกว้างภายใน 10 เซนติเมตร
ความยาวภายใน 12 เซนติเมตร และความสูงภายใน 8 เซนติเมตร

ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก = ความกว้าง $\times$ ความยาว $\times$ ความสูง

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ① มีความจุ $10 \times 12 \times 8 = 960$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ② มีความจุ $12 \times 35 \times 8 = 3,360$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ③ มีความจุ $10 \times 12 \times 8 = 960$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

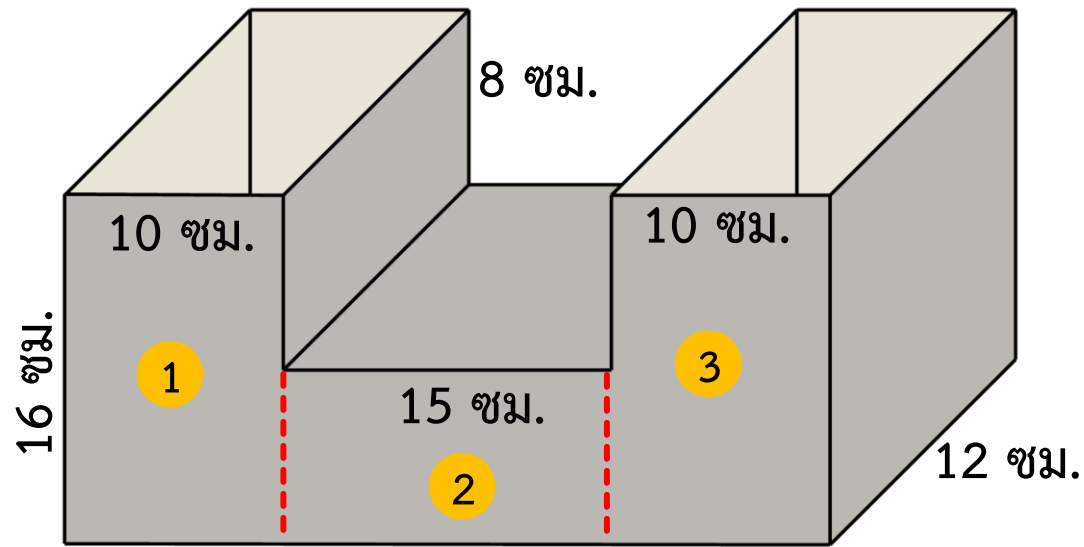
ดังนั้น รูปเรขาคณิตสามมิติมีความจุ $960 + 3,360 + 960 = 5,280$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ตอบ ๕,๒๘๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร

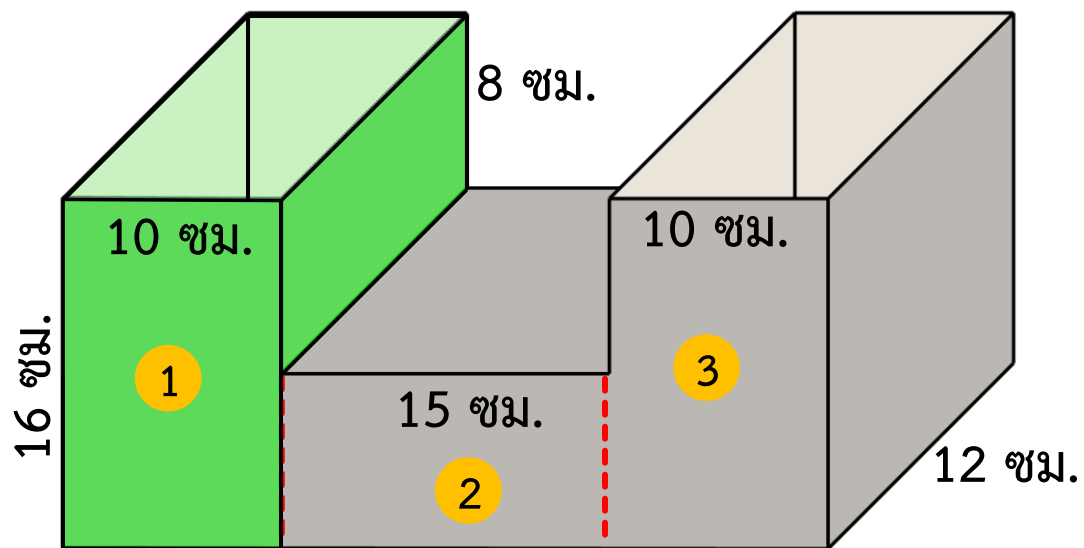

แบบที่ 2

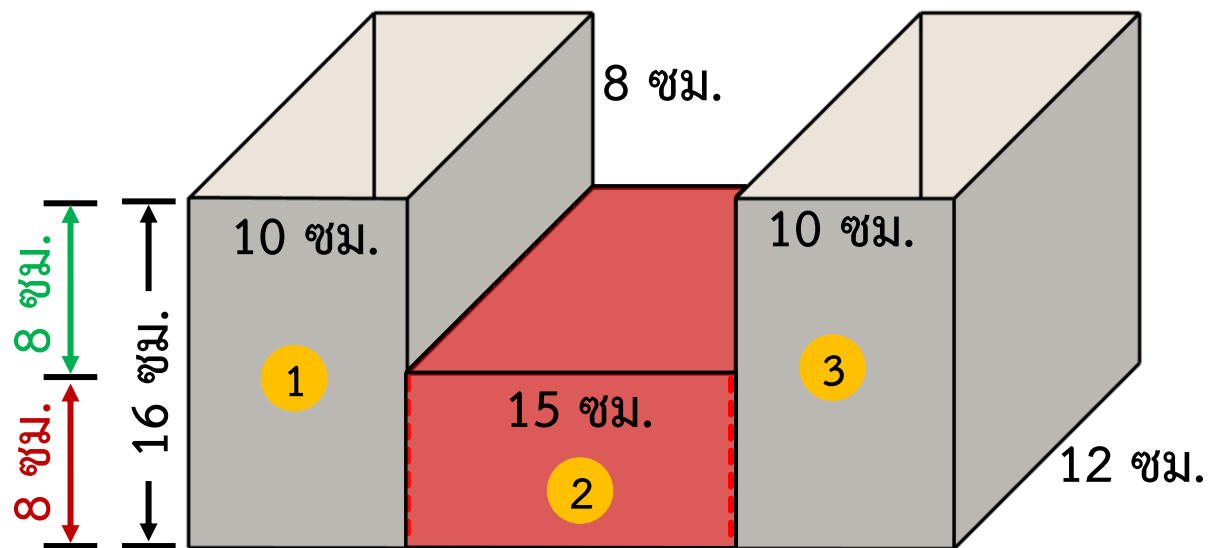

วิธีทำ ความจุของรูปเรขาคณิตสามมิติ = ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ①
+ ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ②
+ ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ③

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ① มีความกว้างภายใน 10 เซนติเมตร
ความยาวภายใน 12 เซนติเมตร
และความสูงภายใน 16 เซนติเมตร

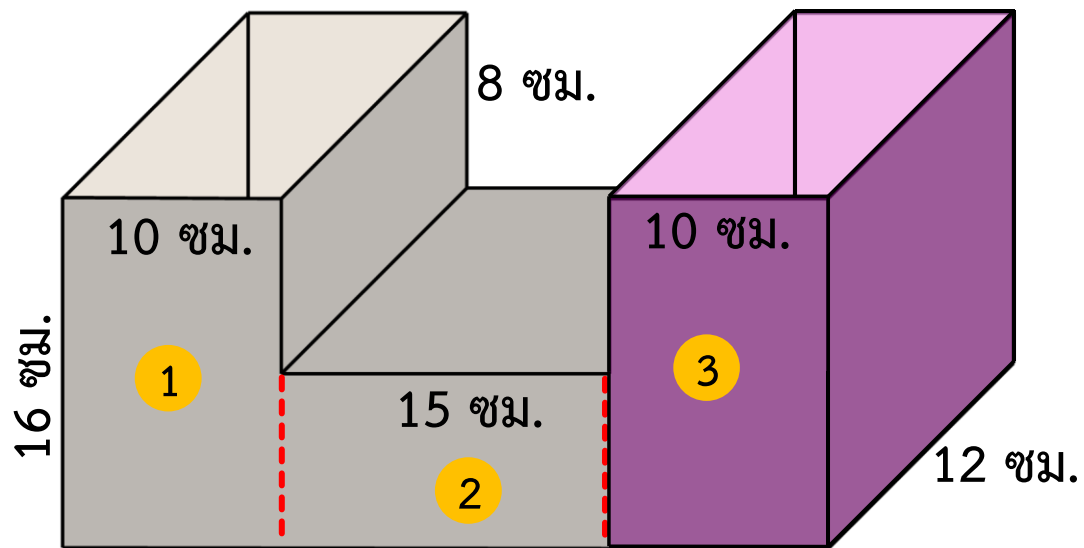

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ② มีความกว้างภายใน 12 เซนติเมตร
ความยาวภายใน 15 เซนติเมตร
และความสูงภายใน 8 เซนติเมตร

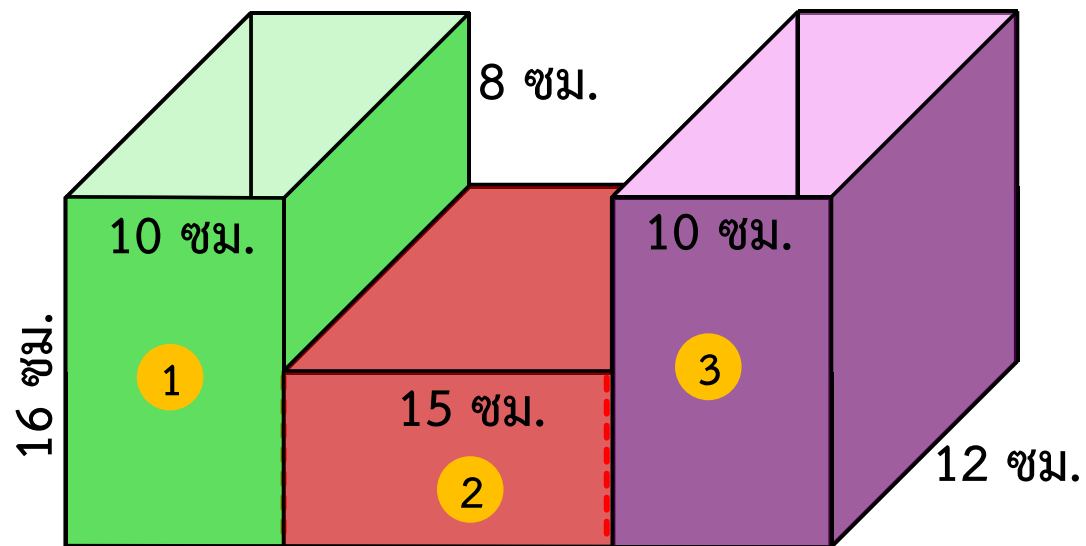

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ③ มีความกว้างภายใน 10 เซนติเมตร
ความยาวภายใน 12 เซนติเมตร
และความสูงภายใน 16 เซนติเมตร

ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก = ความกว้าง $\times$ ความยาว $\times$ ความสูง

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ① มีความจุ $10 \times 12 \times 16 = 1,920$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ② มีความจุ $12 \times 15 \times 8 = 1,440$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ③ มีความจุ $10 \times 12 \times 16 = 1,920$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ดังนั้น รูปเรขาคณิตสามมิติมีความจุ $1,920 + 1,440 + 1,920 = 5,280$ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ตอบ ๕,๒๘๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร

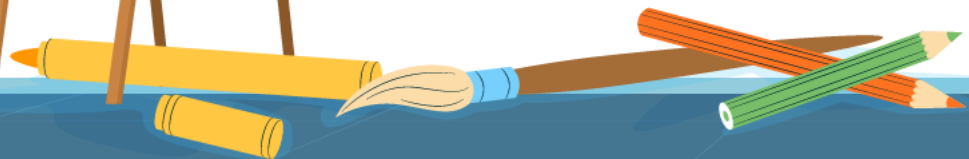
การหาความจุของรูปเรขาคณิตสามมิติ

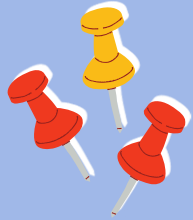
อาจทำได้โดย แบ่งรูปเรขาคณิตสามมิติให้เป็นทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
จากนั้นหาความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากแต่ละส่วน แล้วนำมารวมกัน

แบบฝึกหัด

7.9

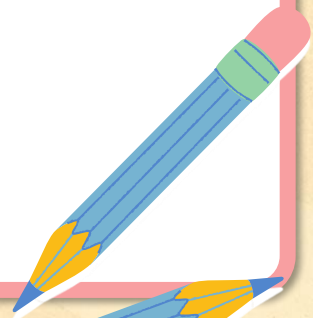
คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

1. ครูให้นักเรียนจับคู่ทำแบบฝึกหัด 7.9 ข้อ 1
2. ครูเดินดูนักเรียน ให้คำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้อง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

1. ให้นักเรียนแสดงวิธีหาความจุของรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
2. เมื่อทำเสร็จร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

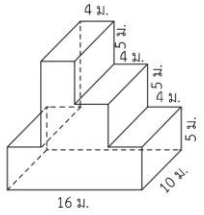

หน่วยที่ ๗ รูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

☆☆☆ ผ.๗.๑/ ผ.๑

2. หาปริมาตรของรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

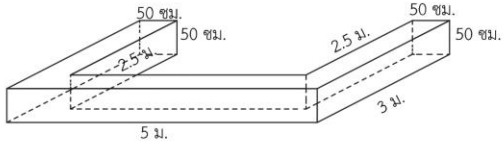
.....

.....

หน่วยที่ ๗ รูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

☆☆☆ ผ.๗.๑/ ผ.๑

3. หาค่าของ x ของภาพสามเหลี่ยมมุมฉากที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากต่อไปนี้ โดยความยาวของด้านที่กำหนดให้เป็นความยาวภายในของด้าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

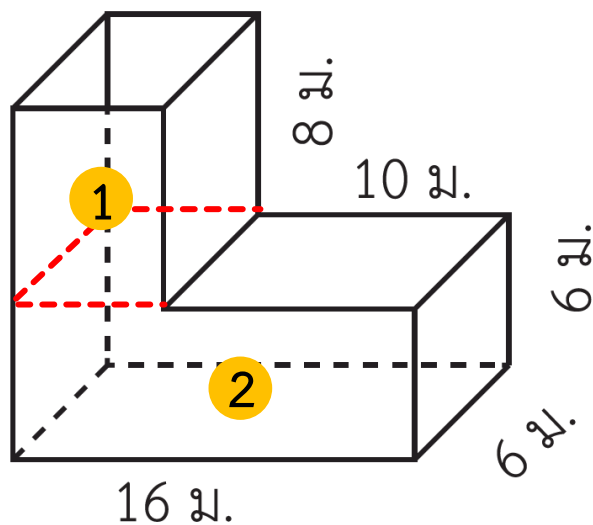

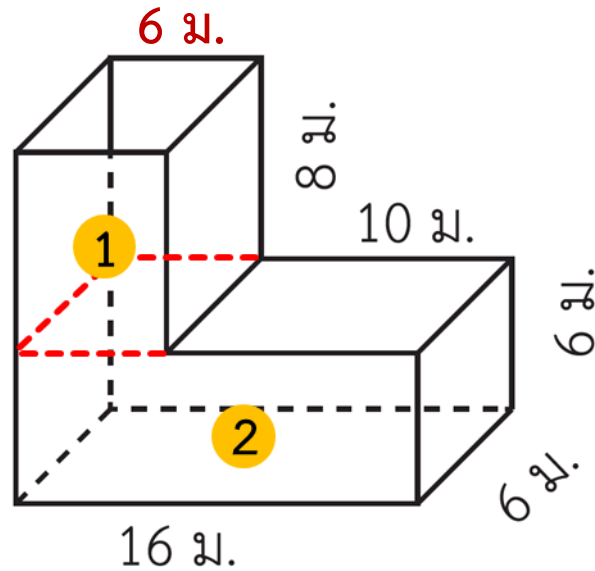
แบบฝึกหัด 7.9

คำชี้แจง แสดงวิธีหาคำตอบ

- 1 หาคความจุของภาชนะฝาเปิดรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก โดยความยาวของด้านที่กำหนดให้เป็นความยาวภายในของด้าน

วิธีทำ ความจุของรูปเรขาคณิตสามมิติ = ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ①
+ ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ②

ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก = ความกว้าง $\times$ ความยาว $\times$ ความสูง

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ① มีความจุ $6 \times 6 \times 8 = 288$ ลูกบาศก์เมตร

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ② มีความจุ $6 \times 16 \times 6 = 576$ ลูกบาศก์เมตร

ดังนั้น รูปเรขาคณิตสามมิติมีความจุ $288 + 576 = 864$ ลูกบาศก์เมตร

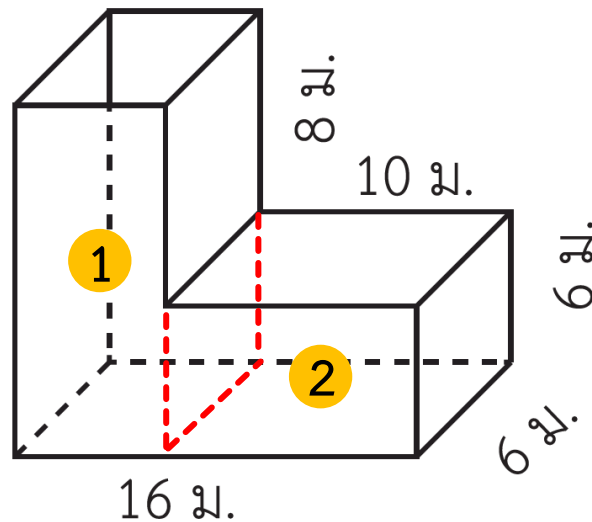
ตอบ ๘๖๔ ลูกบาศก์เมตร

แบบฝึกหัด 7.9

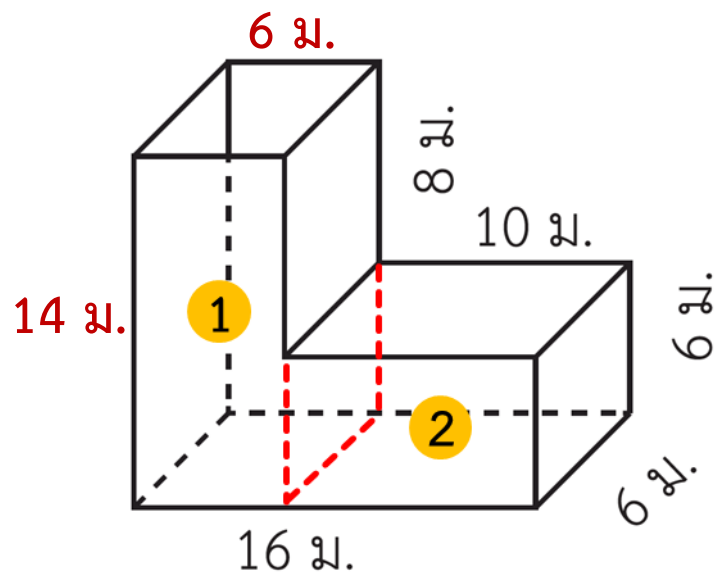
คำชี้แจง แสดงวิธีหาคำตอบ

- 1 หาคำจุของภาพขณะฝาเปิดรูปเรขาคณิตสามมิติที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก โดยความยาวของด้านที่กำหนดให้เป็นความยาวภายในของด้าน

วิธีทำ ความจุของรูปเรขาคณิตสามมิติ = ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ①
+ ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ②

ความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก = ความกว้าง $\times$ ความยาว $\times$ ความสูง

ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ① มีความจุ $6 \times 6 \times 14 = 504$ ลูกบาศก์เมตร

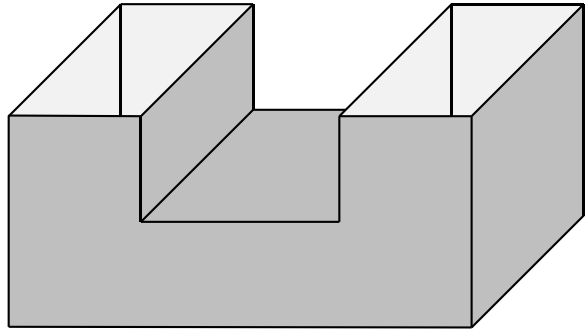
ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากส่วนที่ ② มีความจุ $6 \times 10 \times 6 = 360$ ลูกบาศก์เมตร

ดังนั้น รูปเรขาคณิตสามมิติมีความจุ $504 + 360 = 864$ ลูกบาศก์เมตร

ตอบ ๘๖๔ ลูกบาศก์เมตร

สรุปบทเรียน

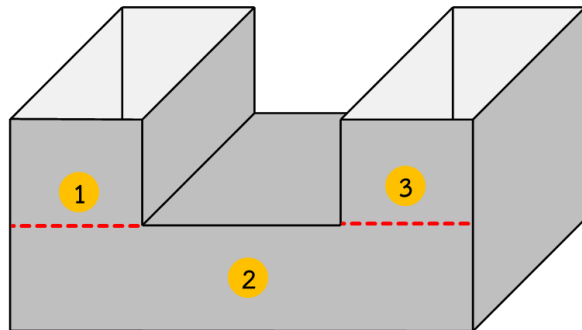

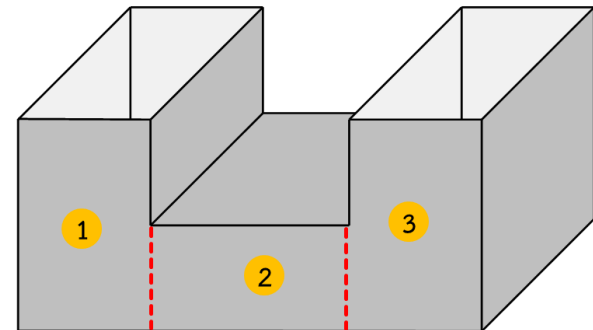
หาความจุของรูปเรขาคณิต สามมิติได้อย่างไร

แบ่งรูปเรขาคณิตสามมิติให้เป็นทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก
ดังนี้

แบบที่ 1

แบบที่ 2

จากนั้นหาความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากแต่ละส่วนแล้วนำมาบวกกัน

บทเรียนครั้งต่อไป

สนุกกับสถานการณ์เกี่ยวกับการหาปริมาตร
หรือความจุของรูปเรขาคณิตสามมิติ
ที่ประกอบด้วยทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก

สิ่งที่ต้องเตรียมในชั่วโมงต่อไป

1. กระดาษไอโซเมตริก
2. ใบกิจกรรม 7.4
3. แบบฝึกหัด 7.10